

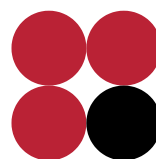

OPTIMIZACIJA
INSTITUCIONALNO-
NORMATIVNIH REŠITEV ZA
TRAJNOSTNO IZKORIŠČANJE
GOZDOV V SLOVENIJI

GOZDNI DIALOG

V4-2421

Zaključno poročilo DS4

Ljubljana, 2026

Ciljni raziskovalni program »NAŠA HRANA, PODEŽELJE IN NARAVNI VIRI«

OPTIMIZACIJA INSTITUCIONALNO-NORMATIVNIH REŠITEV ZA TRAJNOSTNO
IZKORIŠČANJE GOZDOV V SLOVENIJI (V4-2421)

DS4: GOZDNI DIALOG

Smernice za delovanje gozdnega dialoga

Darja Stare, dr. Nike Krajnc, Gozdarski inštitutu Slovenije

Ljubljana, 2025

Šifra projekta:	V4 - 2421
Naslov projekta:	Optimizacija institucionalno-normativnih rešitev za trajnostno izkoriščanje gozdov v Sloveniji (angl. » <i>Optimization of institutional-normative solutions for sustainable forest management in Slovenia</i> «)
Nosilna RO:	Gozdarski inštitut Slovenije
Vodja projekta:	dr. Nike Krajnc
Naslov dokumenta:	Smernice za delovanje gozdnega dialoga
Delovni sklop:	Gozdni dialog (DS4)
Avtorji dokumenta:	Darja Stare, dr. Nike Krajnc
Ključne besede:	Zakonodaja, problemi, gospodarjenje z gozdovi, participacija, gozdni dialog
Keywords:	Legislation, problems, forest management, participation, forest dialogue
Kraj izdaje:	Ljubljana
Založnik:	Gozdarski inštitut Slovenije
Leto izdaje :	2025
Sofinancerji:	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Javna agencija za znanstveno raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenija v okviru Ciljnega raziskovalnega programa »NAŠA HRANA, PODEŽELJE IN NARAVNI VIRI«

KAZALO

1	UVOD.....	4
2	Elementi procesa Gozdnega dialoga	5
3	Struktura procesa Gozdnega dialoga	6
4	Delovanje Gozdnega dialoga	8
5	PREDLOG ZA VZPOSTAVITEV POENOSTAVLJENEGA PROCESA SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA	10
	Predlog strukture	10
	Strokovni svet slovenskega gozdnega dialoga.....	10
	Sekretariat slovenskega gozdnega dialoga	11
	Tematske delovne skupine	11
	Gozdni forum	12
	Predlog področij / tematskih delovnih skupin.....	13
6	Viri	14

1 UVOD

GOZDNI DIALOG – sodobno komunikacijsko orodje gozdne politike

Gozdni dialog (GD) predstavlja formalno skupino za trajni, organizirani in strukturirani dialoški proces v katerem sodelujejo (reprezentativni) z gozdom povezani deležniki, ki predstavljajo svoje interese, povezane z gozdom in gozdarstvom. GD je odprt dolgoročni dialoški proces, ki poteka stalno in v okviru partnerskih diskusij omogoča učinkovitejše sodelovanje, nudi možnost za izmenjavo različnih stališč in oblikovanje dogovorov, za oceno problemov, kakor tudi oblikovanje rešitev v podporo trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi. Daje prostor tudi za razpravo o različnih predlogih za prenovu ključne gozdarske zakonodaje in sooblikovanje gozdarske politike ter drugih strateških dokumentov. GD naj bi potekal v **partnerski diskusiji**, to je oblika komunikacije, kjer dve ali več strani izmenjujejo ideje, mnenja in informacije o določeni temi. Gre za proces, ki spodbuja odprto in konstruktivno razpravo, kjer vsi udeleženci prispevajo k dialogu.

GD je v Sloveniji nastal na pobudo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije (MKGP). Njegov glavni cilj je ohranjanje konstruktivne komunikacije med različnimi gozdarskimi organizacijami in Republiko Slovenijo. Zaživel je predvsem v času obravnave 10 letnih gozdnogospodarskih načrtov območij. Struktura slovenskega GD bi morala omogočati trajno in celovito interno in eksterno sodelovanje deležnikov ter promocijo na področju gozdov in gozdarstva. MKGP je pripravil predlog organiziranosti in delovanja Gozdnega dialoga, povzetega po avstrijskem modelu, zaradi pozitivne izkušnje avstrijcev in priporočil Forest Europe, da bi bilo smiselno tudi v Sloveniji formalizirati Nacionalni gozdni program še v obliki procesa oz. Gozdnega dialoga.

V okviru CRP projekta *Optimizacija institucionalno-normativnih rešitev za trajnostno izkoriščanje gozdov v Sloveniji* (Lexsilvae) smo pripravili smernice za delovanje gozdnega dialoga, predvsem z namenom presoje alternativnih rešitev pravne urejenosti Zakona o gozdovih. Smernice so pripravljene na podlagi delovnega gradiva MKGP: GOZDNI DIALOG-sodobno komunikacijsko orodje gozdne politike; ter virov Baloh, 2024 in Hogl in Kvarda, 2008. Namen aktivnosti *Organizacija in izvedba gozdnega dialoga (DS 4.1)* je vzpostavitev poenostavljenega procesa gozdnega dialoga in začetek delovanja tematskih delovnih skupin. Kot glavni rezultat v okviru projekta pa bo ocena predlaganih alternativnih rešitev, ki so bile pripravljene v okviru delovnih sklopov 2 in 3.

2 Elementi procesa Gozdnega dialoga

1. Vizija

Vizija oriše situacijo ali stanje, ki naj bi se uresničilo v prihodnosti.

2. Strateški cilji

Strateški cilji določajo smer ciljno usmerjenega in aktivnega delovanja.

3. Ključni strateški izzivi

Ključni strateški izzivi kažejo, kateri trenutni in prihodnji oziroma notranji in zunanji okvirni pogoji so pomembni za uresničevanje posameznih strateških ciljev. To vključuje kratek in jedrnat opis trenutne in prihodnje situacije na podlagi treh vprašanj:

- Kaj se dogaja na področju ustreznega strateškega cilja? (Dejansko stanje)
- Kako se ocenjuje prihodnji razvoj območja zadevnega cilja? (Vplivni dejavniki in dejavniki z vplivom na strateški cilj)
- Kakšne izzive to predstavlja za predmetno področje zadevnega strateškega cilja?

4. Dejavniki uspeha

Dejavniki uspeha so tisti elementi, vidiki, instrumenti in okvirni pogoji, ki so odločilni za uspešno doseganje strateških ciljev v okviru identificiranih ključnih izzivov. Vodilno vprašanje je:

- Kateri dejavniki/okvirni pogoji/instrumenti prispevajo k doseganju ustreznega strateškega cilja?

5. Strateške usmeritve

Strateške prioritete določajo usmeritev posameznih ukrepov, ki bodo opredeljeni v programu izvajanja strategije. Načeloma so prednostne naloge usmerjene v akcijo, lahko pa vključujejo tudi pristope k rešitvam in ciljem.

6. Program dela

Program dela obsega merilne kazalnike, ukrepe in izvedbo.

Program dela vsebuje konkretne ukrepe in je osrednji izvedbeni instrument Gozdne strategije. Kot "živ" dokument ga je treba nenehno razvijati in prilagajati. Vse institucije, ki so zavezane Gozdnemu dialogu in njegovim rezultatom, so odgovorne za izvajanje ukrepov po Strategiji oziroma programu dela na svojem področju delovanja.

Kazalniki izpolnjujejo dve pomembni nalogi za dialog o gozdovih. Po eni strani se uporabljajo za preverjanje, kako se določen status spreminja glede na želene cilje. Po

drugi strani pa nam omogočajo oceniti, v kolikšni meri ukrepi prispevajo k doseganju ustreznih ciljev. S tema dvema funkcijama kazalniki pokažejo potrebo po ukrepanju.

7. Evalvacija

V primernem trenutku se ovrednoti uspešnost izvedenih ukrepov in doseganje ciljev. Na podlagi rezultatov vrednotenja se ponovno oceni dejansko stanje gozdov in začne nov krog Gozdnega dialoga.

3 Struktura procesa Gozdnega dialoga

(povzeto po delovnem gradivu MKGP)

TEMATSKE DELOVNE SKUPINE

Namen tematskih delovnih skupin je implementirati delovne naloge, ki jih definira okrogla miza. Predstavljajo vsebinsko operativni del procesa, kjer se naslavlja strateške cilje, vprašanja in ukrepe. Z vsebino povezano delo se opravi v delovnih skupinah, za vsako področje se organizirajo sestanki, ki jih je moč podpreti z usmerjenimi delavnicami, kar pa je odvisno od vodje delovne skupine.

Vabila na posamezne sestanke delovnih skupin odpošlje vodja, ki lahko, če je potrebno, kadarkoli povabi dodatne udeležence/strokovnjake.

Vodje so odgovorni za pripravo in načrtovanje kasnejših aktivnosti.

Udeleženci so lahko katerikoli predstavniki, ki jih nominirajo organizacije same.

V delovne skupine so vključena vsa obstoječa posvetovalna telesa MKGP in operativne skupine za posamezne aktualne in trajne problematike, ki jih je mogoče združiti/organizirati znotraj GD.

V okviru GD bi se tako odvijale:

- **Interna komunikacija** MKGP : ZGS, GIS, BF
Glede na potrebe poteka stalna strokovna podpora MKGP pri oblikovanju in vodenju gozdne politike.
- **Eksterna komunikacija** MKGP + stroka (ZGS, GIS, BF) : civilna družba (organizirani nevladni deležniki na področju gozdov in gozdarstva)
Sodelovanje vseh deležnikov pri oblikovanju strateških in operativnih dokumentov, celovitih prenovah zakonov in predpisov ter vključevanje v širše procese (npr. PRP), ki vključujejo gozd in gozdarstvo.

- Promocija gozdov in gozdarstva s pomočjo sredstev Gozdnega sklada

GOZDNI FORUM

V okviru gozdnih forumov, ki se sklicujejo po potrebi, se odvijajo široke razprave in usklajevanja rezultatov dela v delovnih skupinah. Tu se predstavlja posamezna trenutna stanja, potekajo morebitne razprave in s konsenzom sprejemajo odločitve o odprtih tematskih in procesnih vidikih. Poleg vsebinskega usklajevanja interesov je naloga gozdnega foruma priprava odločitev za okroglo mizo in udejanjanje usmeritev okrogle mize.

OKROGLA MIZA

Okrogla miza je najvišji institucionaliziran odločevalni (glavni in končni) organ (opredeljen v temeljnih dokumentih Slovenskega gozdnega dialoga), ki jo vodi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V okviru okrogle mize potekajo (gozdno) politična in tematska usklajevanja različnih interesov.

Pri okroglih mizah se išče politično ravnovesje med z gozdarstvom povezani interesi in stališči. Okrogle mize so osrednje odločevalsko telo v kontekstu vsebin, ki so obravnavane med gozdnim dialogom. Med okroglimi mizami se tudi opredelijo tematske prioritete procesa dialoga in se hkrati odloča o proceduralnem napredku.

Predsednik okrogle mize je minister pristojen za gozdarstvo

Udeleženci okroglih miz Gozdnega dialoga so vse državne ali nevladne organizacije, ki jih teme gozdarstva zanimajo. Minister vse osebno povabi, zaradi izvedljivosti pa je udeležba omejena na enega predstavnika na organizacijo. Sodelujoče organizacije poskrbijo, da so hkrati vključene v delovne skupine.

UPRAVLJAVSKO-REDAKCIJSKA SKUPINA

Upravljavsko-redakcijska skupina ob podpori sekretariata predstavlja osrednji organ za delovanje. Je vmesnik med glavnimi sestavnimi deli kot so okrogla miza, gozdni forum in delovne skupine. Odgovorna je za strateško načrtovanje procesa in vodenje procesa, kakor tudi vsebinsko in redakcijsko usklajevanje in zbiranje rezultatov posameznih delovnih skupin.

SEKRETARIAT GOZDNEGA DIALOGA

Sekretariat je odgovoren za skupno koordinacijo procesa obravnavanja tem znotraj gozdnega dialoga, kakor tudi za strateško in operativno načrtovanje in konkretizacijo Gozdnega dialoga in njegovih rezultatov.

Sestanki **sekretariata** so namenjeni razpravam o gozdarski politiki in generalni koordinaciji rezultatov delovnih skupin. Na sestankih so predstavljeni rezultati, to je

mesto posvetovanj in oblikovanja sporazumnih odločitev o posameznih tematikah in proceduralnih vidikih. Poleg usklajevanja interesov se morajo na sestankih pripraviti odločitve za okrogle mize in nato implementirati zahteve, ki so bile opredeljene na okroglih mizah.

Predsednik je vodja generalnega direktorata za gozdarstvo

Član je lahko kdorkoli, torej organizacije, akterji, strokovnjaki ter vsak, ki ima interes do gozdarstva.

4 Delovanje Gozdnega dialoga

AKTIVNOSTI

Vzpostavitev procesa

Vzpostavitev vključuje jasno določitev nosilne institucije, ki je odgovorna za vodenje, koordinacijo in organizacijo procesa, za vsako posamezno delovno telo, ki je del procesa Gozdnega dialoga. Izvajalci se morajo zavezati k odprtosti in transparentnosti ter zgraditi zaupanje med akterji (npr. lastniki gozdov) in drugimi deležniki (npr. okoljske nevladne organizacije). Proces mora od začetka vključevati različne sektorje in ravni.

Načrtovanje procesa

Proces mora imeti jasno časovno dinamiko s posameznimi fazami – konkreten zapis posameznih elementov procesa Gozdnega dialoga (oblikovanje vizije, strateških ciljev in izzivov, dejavnikov uspeha, usmeritve, program dela in predlog evalvacije).

Pri načrtovanju moramo paziti, da ima proces **jasne faze**: oblikovanje problemov in ciljev, izbire ukrepov in evalvacija. Določiti moramo **mejnike**: vnaprej določeni ključni trenutki s časovnim planom. Vendar naj proces omogoča **prilagoditve**, tako tematske kot časovne.

Načrtovanje vsebin

Vsebinski načrt temelji na določitvi tematskih sklopov/področij. Vsak sklop se obravnava v delovni skupini, ki pripravi cilje, kazalnike in predloge ukrepov. Vsebine je potrebno oblikovati tako, da vključujejo ekonomske, ekološke in socialne vidike. Vodje procesa naj ne izločajo »občutljivih« ali konfliktnih tem.

Implementacija in razširjanje rezultatov

Rezultati GD naj se zapišejo v delovnem programu kot izvedbenem orodju, ki služi tudi za razširjanje rezultatov. Za implementacijo je potrebno jasno določiti odgovorne

organizacije in mehanizme spremljanja. Nastali dokumenti naj se dejansko uporabljajo kot vodilo za politiko in prakso.

Evalvacija

Vzpostaviti mehanizem stalnega spremljanja in vrednotenja procesa in rezultatov.

OBVEŠČANJE IN VKLJUČEVANJE

Kanali za splošno informiranje:

- Elektronska pošta
- Intranet
- Socialna omrežja

Kanali za strateški del procesa:

- Forum
- Okrogle mize, posveti

Kanali za operativni del procesa:

- Sestanki
- Delavnice

DELEŽNIKI

Lastniki gozdov

Upravljalci gozdov

Javna gozdarska služba

Gozdno-lesna industrija

Trg lesa in gozdnih lesnih proizvodov

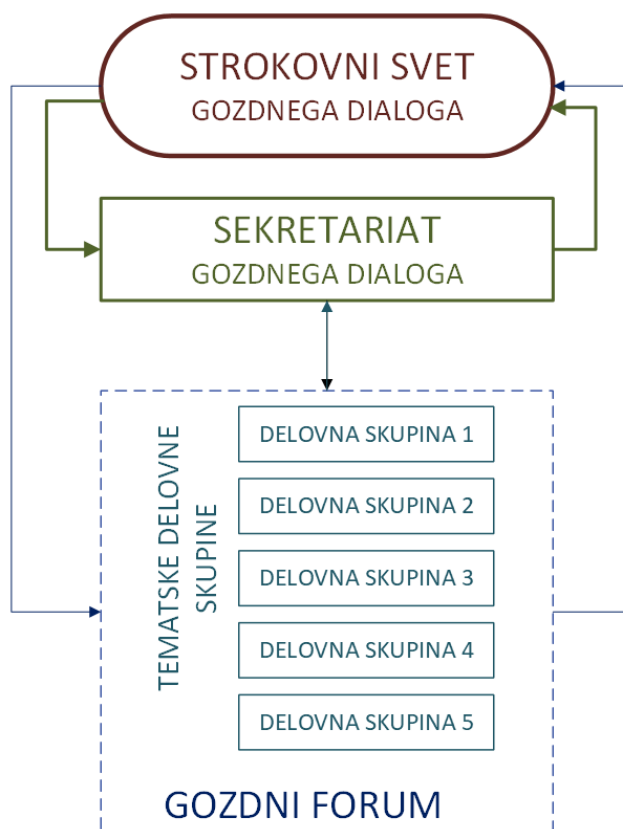
Nevladne okoljske organizacije

Turizem in rekreacija (v gozdnem prostoru)

Pristojna ministrstva

5 PREDLOG ZA VZPOSTAVITEV POENOSTAVLJENEGA PROCESA SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA

Predlog strukture

V procesu gozdnega dialoga poteka **dvosmerna komunikacija**: pobude prihajajo od zgoraj (strokovni svet) navzdol in od spodaj (posamezne tematske delovne skupine) navzgor.

Strokovni svet slovenskega gozdnega dialoga

Strokovni svet je **najvišji odločevalni organ**, v okviru katerega potekajo (gozdno) politična in tematska usklajevanja različnih interesov.

Pri strokovnem svetu se išče politično ravnovesje med z gozdarstvom povezani interesi in stališči. Je osrednje odločevalsko telo v kontekstu vsebin, ki so obravnavane med gozdnim dialogom. Strokovni svet tudi opredeli tematske prioritete procesa dialoga in se hkrati odloča o proceduralnem napredku.

Predsednik (vodja) strokovnega sveta gozdnega dialoga je minister, MKGP

Člani strokovnega sveta so direktorji ZGS, GIS, in prodekan BF-G ter vodje Sektorjev direktorata za gozdarstvo in lovstvo

Sekretariat slovenskega gozdnega dialoga

Sekretariat predstavlja **osrednji organ za delovanje**. Odgovoren je za načrtovanje in vodenje procesa, skupno koordinacijo procesa obravnavanja tem znotraj gozdnega dialoga, kakor tudi za strateško in operativno načrtovanje in konkretizacijo gozdnega dialoga in njegovih rezultatov. Je vmesnik med strokovnim svetom, gozdnim forumom in delovnimi skupinami.

Sestanki sekretariata so namenjeni razpravam o gozdarski politiki in generalni koordinaciji rezultatov delovnih skupin. Na sestankih so predstavljeni rezultati, to je mesto posvetovanj in oblikovanja sporazumnih odločitev o posameznih tematikah in proceduralnih vidikih. Poleg usklajevanja interesov se morajo na sestankih pripraviti odločitve za strokovni svet in nato implementirati zahteve, ki so bile opredeljene na strokovnem svetu.

Predsednik (vodja) izvaja proces gozdnega dialoga: predstavnik MKGP.

Člani so vodje tematskih delovnih skupin in predstavniki operativnega dela MKGP.

Tematske delovne skupine

Delovna skupina je **osnovna delovna celica** gozdnega dialoga, v kateri se podrobno obravnavajo posamezne tematske vsebine. Njena naloga je iskati kompromisne rešitve med različnimi interesi, oblikovati gradiva za obravnavo na strokovnem svetu, ter obravnavati teme, opredeljene na strokovnem svetu.

Član je lahko kdorkoli, torej predstavniki vseh interesnih skupin: vse državne ali nevladne organizacije, ki jih teme gozdarstva zanimajo. Sodelujoče organizacije poskrbijo, da so hkrati vključene v različne delovne skupine.

Vodja: strokovnjak na področju – prepoznan v stroki, nevtralni moderator, ki dobro pozna področje in vodi razpravo v skupini, a hkrati poskrbi, da so rezultati pravočasno posredovani v dialog širše, torej drugim skupinam/sekretariatu.

Število: optimalno 10–25 oseb, da zagotavljamo raznolikost, a še vedno obvladljivo.

Naloge

Obravnava določene tematske celote, ki jih določi strokovni svet/sekretariat (dobijo osnutek gradiva: pregled stanja, predhodne dokumente, predloge možnih ukrepov)

Iskanje skupnih ciljev in oblikovanje predlogov ukrepov.

Dokumentiranje soglasij in nesoglasij (transparentno zapisati razlike v stališčih).

Predlaganje kazalnikov za spremljanje napredka.

Priprava gradiv za strokovni svet, kjer se usklajujejo širši dogovori.

Način dela

Redna srečanja: npr. 2–3 na leto, po potrebi tudi bolj pogosto; 1 srečanje na leto v okviru Gozdnega foruma (srečanje vseh tematskih delovnih skupin).

Jasna agenda vnaprej: določena je tema srečanja.

Gradiva posredovana vnaprej. Naj gradiva ne bodo preobsežna, da udeleženci ne izgubijo motivacijo.

Po srečanju – povzetek in sklepi (kaj je dogovorjeno, kje ostajajo razlike).

Vodja organizira posamezna srečanja – povabi člane in pravočasno razpošlje delovno gradivo, skrbi za enakopravno razpravo in uravnoteženost interesov ter poskrbi za zapisnik. Povezuje se z drugimi vodjami delovnih skupin in sodeluje z drugimi delovnimi telesi. Spodbuja člane k aktivni udeležbi.

Člani delovne skupine pred srečanjem pregledajo gradiva, na srečanjih pa aktivno razpravljajo in argumentirajo svoje predloge, spoštujejo druge udeležence in pravila razprave. Prav tako morajo poskrbeti za prenos informacij nazaj v svojo organizacijo, ter zbirajo povratne informacije svojih članov/sodelavcev in jih prinašajo v razpravo. Sodelujejo tudi pri razširjanju rezultatov dialoga (npr. v svojem sektorju, med članstvom).

Pravila

- Odločanje po načelu konsenza (ne z glasovanjem). Če konsenza ni se v zapisniku zabeleži različna stališča.
- Vsak član lahko prispeva pisne predloge, ki jih mora skupina obravnavati.
- Članstvo je odprto za nove organizacije, če je utemeljen interes.

Gozdni forum

Gozdni forum je namenjen **sodelovanju vseh tematskih delovnih skupin**. V okviru gozdnih forumov, ki se sklicujejo po potrebi, se odvijajo široke razprave in usklajevanja rezultatov dela v delovnih skupinah. Tu se predstavlja posamezna trenutna stanja, potekajo morebitne razprave in s konsenzom sprejemajo odločitve o odprtih tematskih in procesnih vidikih. Poleg vsebinskega usklajevanja interesov je naloga gozdnega foruma priprava odločitev za strokovni svet in udejanjanje usmeritev strokovnega sveta.

Gozdni forum organizirajo vodje tematskih delovnih skupin in je namenjen vsem članom tematskih delovnih skupin. Vodje so hkrati člani sekretariata gozdnega dialoga.

Predlog področij / tematskih delovnih skupin

	PODROČJE
1.	Gozdno inženirstvo (status gozdarjev kot pooblaščenih inženirjev)
2.	Naloge javne gozdarske službe v spremenjenih razmerah
3.	Gozdnogospodarsko načrtovanje v obdobju podnebnih sprememb
4.	Izvedba del v gozdovih
5.	Vpliv EU politik na gozdarstvo
6.	Varstvo gozdov

6 Viri

Baloh T. 2024. Proces spremembe in dopolnitve nacionalnega gozdnega programa (V4 2219): Zasnova participativnega procesa s stroškovnikom: delni rezultat (A4.3) M4.2 (Ljubljana): Gozdarski inštitut Slovenije

Delovno gradivo MKGP: GOZDNI DIALOG-sodobno komunikacijsko orodje gozdne politike.

Hogl K., Kvarda E. 2008. The Austrian Forest Dialogue: Introducing a new mode of governance process to a well entrenched sectoral domain. Forschungsbericht/Research Report 1-2008. Universität für Bodenkultur Wien. 82 str.
http://www.boku.ac.at/sfh/reports/Research_report_1_2008.pdf

Ciljni raziskovalni program »NAŠA HRANA, PODEŽELJE IN NARAVNI VIRI«

OPTIMIZACIJA INSTITUCIONALNO-NORMATIVNIH REŠITEV ZA TRAJNOSTNO
IZKORIŠČANJE GOZDOV V SLOVENIJI (V4-2421)

DS4: GOZDNI DIALOG

Poročilo o delovanju Gozdnega dialoga

Matevž Triplat, Špela Ščap, Nike Krajnc, Darja Stare

Gozdarski inštitutu Slovenije

Ljubljana, 2026

Šifra projekta:	V4 - 2421
Naslov projekta:	Optimizacija institucionalno-normativnih rešitev za trajnostno izkoriščanje gozdov v Sloveniji (angl. » <i>Optimization of institutional-normative solutions for sustainable forest management in Slovenia</i> «)
Nosilna RO:	Gozdarski inštitut Slovenije
Vodja projekta:	dr. Nike Krajnc
Naslov dokumenta:	Poročilo o delovanju Gozdnega dialoga
Delovni sklop:	Gozdni dialog (DS4)
Avtorji dokumenta:	Dr. Nike Krajnc, dr. Darja Stare, Špela Ščap
Ključne besede:	Gozdarstvo, gospodarjenje z gozdovi, participacija, dialog
Keywords:	Forestry, forest management, participation, dialogue
Kraj izdaje:	Ljubljana
Založnik:	Gozdarski inštitut Slovenije
Leto izdaje :	2026
Sofinancerji:	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Javna agencija za znanstveno raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenija v okviru Ciljnega raziskovalnega programa »NAŠA HRANA, PODEŽELJE IN NARAVNI VIRI«

KAZALO

1	UVOD.....	4
	GOZDNI DIALOG KOT ORODJE ZA SOOBLIKOVANJE GOZDNE POLITIKE.....	4
2	PREDLOG STRUKTURE POENOSTAVLJENEGA PROCESA SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA.....	5
3.	PREDLOG TEMATSKIH DELOVNIH SKUPIN SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA	9
	JAVNA PREDSTAVITEV PROCESA SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA (SIMULACIJA).....	9
4.	DELOVANJE SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA (SIMULACIJA).....	12
5.	ZAKLJUČEK.....	13
6.	VIRI	15

1 UVOD

GOZDNI DIALOG KOT ORODJE ZA SOOBLIKOVANJE GOZDNE POLITIKE

Gozdni dialog predstavlja formalno obliko vključujočega sodelovanja med različnimi deležniki, ki v trajnem, organiziranem in strukturiranem dialogu predstavljajo svoje interese ter soustvarjajo in soodločajo o prihodnosti gozdov in gozdarstva. Gozdni dialog deluje kot platforma za izmenjavo mnenj, oblikovanje skupnih stališč in dogovorov ter za razvoj rešitev, ki podpirajo trajnostno in sonaravno gospodarjenje z gozdovi. Omogoča tudi razpravo o ključnih strateških in zakonodajnih dokumentih ter prispeva k sooblikovanju nacionalne gozdne politike. Temeljno vodilo procesa je odprta, transparentna in konstruktivna komunikacija, ki spodbuja krepitev zaupanja med vsemi udeleženci.

Koncept slovenskega Gozdnega dialoga je bil prvotno zasnovan na pobudo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije, po zgledu avstrijskega modela, že v letih 2006-2008, predvsem v podporo oblikovanju Nacionalnega gozdnega programa. Njegova vzpostavitev se je pokazala kot pomembna v času obravnave desetletnih gozdnogospodarskih načrtov območij za usklajevanje številnih interesov.

Trenutno aktualni Operativni program za izvajanje nacionalnega gozdnega programa za obdobje 2022-2026 (OPNGP 2022-2026) omenja Gozdni dialog kot orodje, ki omogoča nosilec gozdne politike, da z njim usmerjajo trajnostno gospodarjenje z gozdovi in upravljanje divjadi v skladu z zagotavljanjem vseh funkcij gozda ter upoštevanjem interesov lastnikov in družbe kot celote. Spodbujanje strateškega komuniciranja s poudarkom na Gozdnem dialogu vseh deležnikov na področju gozdov, gozdarstva in upravljanja divjadi je eden izmed ukrepov (Ukrep 9) za izvajanje prednostnih nalog OPNGP 2022-2026, ki naj bi se izvajal kot stalna naloga v okviru finančnega načrta Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Javne gozdarske službe.

V želji po ponovni aktivaciji slovenskega Gozdnega dialoga pa smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije v okviru CRP projekta *Optimizacija institucionalno-normativnih rešitev za trajnostno izkoriščanje gozdov v Sloveniji* (Lexsilvae), pripravili smernice za delovanje Gozdnega dialoga. Eden izmed ciljev projekta je vzpostaviti poenostavljen, a učinkovit proces dialoga.

Struktura slovenskega Gozdnega dialoga temelji na večnivojskem sistemu delovanja. Najvišji odločevalni organ je strokovni svet, v okviru katerega potekajo (gozdno) politična in tematska usklajevanja različnih interesov. Sekretariat Gozdnega dialoga predstavlja operativno središče in deluje kot vmesnik med strokovnim svetom in delovnimi skupinami ter zagotavlja pretok informacij. Tematske delovne skupine so osnovni gradniki Gozdnega dialoga, kjer se poglobljeno obravnavajo konkretne vsebine in oblikujejo predlogi ukrepov.

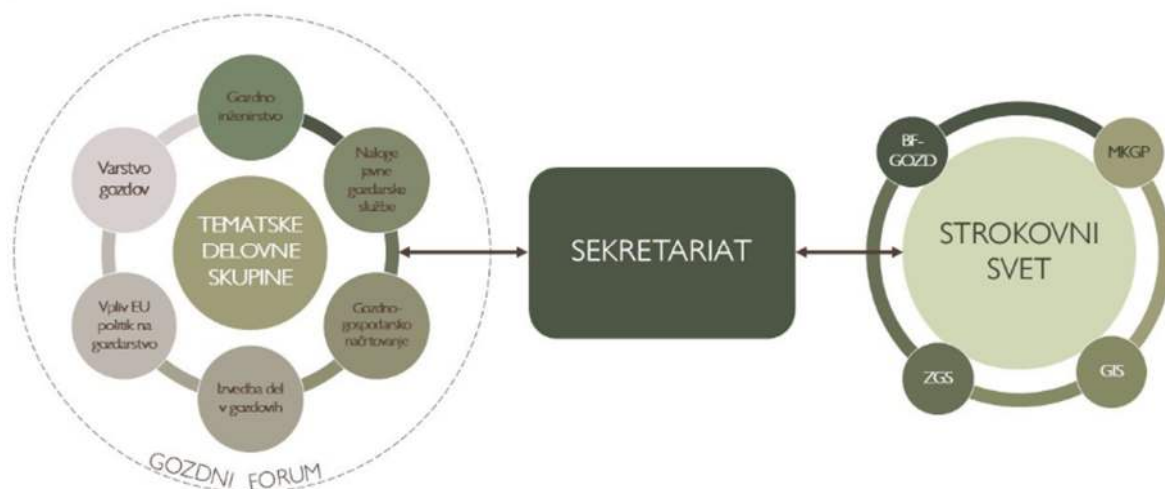
2 PREDLOG STRUKTURE POENOSTAVLJENEGA PROCESA SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA

Koncept slovenskega Gozdnega dialoga je bil prvotno zasnovan na pobudo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije, po zgledu avstrijskega modela, že v letih 2006-2008, predvsem v podporo oblikovanju Nacionalnega gozdnega programa. Njegova vzpostavitev se je pokazala kot pomembna v času obravnave desetletnih gozdnogospodarskih načrtov območij za usklajevanje številnih interesov. V želji po ponovni aktivaciji slovenskega Gozdnega dialoga pa smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije v okviru CRP projekta Lexsilvae, usmerjenega v optimizacijo institucionalno-normativnih rešitev za trajnostno upravljanje gozdov, pripravili smernice za delovanje Gozdnega dialoga. Eden izmed ciljev projekta je vzpostaviti poenostavljen, a učinkovit proces dialoga.

Struktura Gozdnega dialoga temelji na večnivojskem sistemu delovanja. Najvišji odločevalni organ je strokovni svet, v okviru katerega potekajo tematska usklajevanja različnih interesov. Strokovni svet določa tematske prioritete, odloča o proceduralnem napredku in skrbi za politično ravnovesje med deležniki. Sekretariat Gozdnega dialoga predstavlja operativno središče, odgovorno za načrtovanje, vodenje in koordinacijo procesa. Deluje kot vmesnik med strokovnim svetom in delovnimi skupinami ter zagotavlja pretok informacij.

Tematske delovne skupine so osnovni gradniki Gozdnega dialoga, kjer se poglobljeno obravnavajo konkretne vsebine in oblikujejo predlogi ukrepov. V njih sodelujejo predstavniki vseh interesnih skupin – od lastnikov gozdov, javnih služb in lesne industrije do okoljskih nevladnih organizacij ter predstavnikov turizma in rekreacije v gozdnem prostoru. Skupine delujejo po načelu konsenza, kar pomeni, da se odločitve sprejemajo z iskanjem soglasja. Rezultati dela skupin se predstavljajo na gozdnem forumu, kjer potekajo širše razprave in usklajevanja. Gozdni forum združuje vse tematske skupine in omogoča pregled nad stanjem ter dosežki dialoga. Njegova naloga je tudi priprava vsebinskih in proceduralnih predlogov za strokovni svet ter spodbujanje prenosa rezultatov v prakso. Sodobni Gozdni dialog torej presega zgolj posvetovalno funkcijo, predstavlja temeljno komunikacijsko orodje gozdne politike. Njegova moč je v sistematičnem vključevanju različnih interesov, krepitvi zaupanja in vzpostavljanju skupne vizije trajnostnega in sonaravnega razvoja gozdov.

PREDLOG STRUKTURE POENOSTAVLJENEGA PROCESA SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA

Slika 1: Struktura predlaganega slovenskega gozdnega dialoga

V procesu gozdnega dialoga poteka dvosmerna komunikacija: pobude prihajajo od zgoraj (strokovni svet) navzdol in od spodaj (posamezne tematske delovne skupine) navzgor.

Strokovni svet slovenskega gozdnega dialoga

Strokovni svet je najvišji odločevalni organ, v okviru katerega potekajo (gozdno) politična in tematska usklajevanja različnih interesov. Pri strokovnem svetu se išče politično ravnovesje med z gozdarstvom povezani interesi in stališči. Je osrednje odločevalsko telo v kontekstu vsebin, ki so obravnavane med gozdnim dialogom. Strokovni svet tudi opredeli tematske prioritete procesa dialoga in se hkrati odloča o proceduralnem napredku.

Predsednik (vodja) strokovnega sveta gozdnega dialoga je minister ali visoki predstavnik pristojnega ministrstva (MKGP).

Člani strokovnega sveta so direktorji ZGS, GIS in prodekan BF-Gozdarstvo ter vodje Sektorjev direktorata za gozdarstvo in lovstvo

Sekretariat slovenskega gozdnega dialoga

Sekretariat predstavlja osrednji organ za delovanje. Odgovoren je za načrtovanje in vodenje procesa, skupno koordinacijo procesa obravnavanja tem znotraj gozdnega dialoga, kakor tudi za strateško in operativno načrtovanje in konkretizacijo gozdnega dialoga in njegovih rezultatov. Je vmesnik med strokovnim svetom, gozdnim forumom in delovnimi skupinami.

Sestanki sekretariata so namenjeni razpravam o gozdarski politiki in generalni koordinaciji rezultatov delovnih skupin. Na sestankih so predstavljeni rezultati, to je mesto posvetovanj in oblikovanja sporazumnih odločitev o posameznih tematikah in

proceduralnih vidikih. Poleg usklajevanja interesov se morajo na sestankih pripraviti odločitve za strokovni svet in nato implementirati zahteve, ki so bile opredeljene na strokovnem svetu.

Predsednik (vodja) izvaja proces gozdnega dialoga: predstavnik MKGP.

Člani so vodje tematskih delovnih skupin in predstavniki operativnega dela MKGP.

Tematske delovne skupine

Delovna skupina je osnovna delovna celica gozdnega dialoga, v kateri se podrobno obravnavajo posamezne tematske vsebine. Njena naloga je iskati kompromisne rešitve med različnimi interesi, oblikovati gradiva za obravnavo na strokovnem svetu, ter obravnavati teme, opredeljene na strokovnem svetu.

Vodja: strokovnjak na področju – prepoznan v stroki, nevtralni moderator, ki dobro pozna področje in vodi razpravo v skupini, a hkrati poskrbi, da so rezultati pravočasno posredovani v dialog širše, torej drugim skupinam/sekretariatu.

Član je lahko kdorkoli, torej predstavniki vseh interesnih skupin: vse državne ali nevladne organizacije, ki jih teme gozdarstva zanimajo. Sodelujoče organizacije poskrbijo, da so hkrati vključene v različne delovne skupine. Optimalno število v posamezni delovni skupini je 10–25 oseb, da zagotavljamo raznolikost, a še vedno obvladljivo.

Naloge

- Obravnava določene tematske celote, ki jih določi strokovni svet/sekretariat (dobijo osnutek gradiva: pregled stanja, predhodne dokumente, predloge možnih ukrepov)
- Iskanje skupnih ciljev in oblikovanje predlogov ukrepov.
- Dokumentiranje soglasij in nesoglasij (transparentno zapisati razlike v stališčih).
- Predlaganje kazalnikov za spremljanje napredka.
- Priprava gradiv za strokovni svet, kjer se usklajujejo širši dogovori.

Način dela

- Redna srečanja: npr. 2–3 na leto, po potrebi tudi bolj pogosto; 1 srečanje na leto v okviru Gozdnega foruma (srečanje vseh tematskih delovnih skupin).
- Jasna agenda vnaprej: določena je tema srečanja.
- Gradiva posredovana vnaprej. Naj gradiva ne bodo preobsežna, da udeleženci ne izgubijo motivacijo.
- Po srečanju – povzetek in sklepi (kaj je dogovorjeno, kje ostajajo razlike).

- Vodja organizira posamezna srečanja – povabi člane in pravočasno razpošlje delovno gradivo, skrbi za enakopravno razpravo in uravnoteženost interesov ter poskrbi za zapisnik. Povezuje se z drugimi vodjami delovnih skupin in sodeluje z drugimi delovnimi telesi. Spodbuja člane k aktivni udeležbi.
- Člani delovne skupine pred srečanjem pregledajo gradiva, na srečanjih pa aktivno razpravljajo in argumentirajo svoje predloge, spoštujejo druge udeležence in pravila razprave. Prav tako morajo poskrbeti za prenos informacij nazaj v svojo organizacijo, ter zbirajo povratne informacije svojih članov/sodelavcev in jih prinašajo v razpravo. Sodelujejo tudi pri razširjanju rezultatov dialoga (npr. v svojem sektorju, med članstvom).

Pravila

- Odločanje po načelu konsenza (ne z glasovanjem). Če konsenza ni se v zapisniku zabeleži različna stališča.
- Vsak član lahko prispeva pisne predloge, ki jih mora skupina obravnavati.
- Članstvo je odprto za nove organizacije, če je utemeljen interes.

Gozdni forum

Gozdni forum je namenjen sodelovanju vseh tematskih delovnih skupin. V okviru gozdnih forumov, ki se sklicujejo po potrebi, se odvijajo široke razprave in usklajevanja rezultatov dela v delovnih skupinah. Tu se predstavlja posamezna trenutna stanja, potekajo morebitne razprave in s konsenzom sprejemajo odločitve o odprtih tematskih in procesnih vidikih. Poleg vsebinskega usklajevanja interesov je naloga gozdnega foruma priprava odločitev za strokovni svet in udejanjanje usmeritev strokovnega sveta.

Gozdni forum **organizirajo vodje tematskih delovnih skupin** in je namenjen vsem članom tematskih delovnih skupin. **Vodje so hkrati člani sekretariata gozdnega dialoga.**

3. PREDLOG TEMATSKIH DELOVNIH SKUPIN SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA

Predlog delovnih skupin je bil oblikovan na podlagi poznavanja trenutnih perečih tem v gozdarstvu, usklajen med partnerji projekta Lexsilvae in z vsebinsko spremljevalko projekta.

PODROČJE	
1?	Gozdno inženirstvo (status gozdarjev kot pooblaščenih inženirjev)
2?	Naloge javne gozdarske službe v spremenjenih razmerah
3?	Gozdnogospodarsko načrtovanje v obdobju podnebnih sprememb
4?	Izvedba del v gozdovih
5?	Vpliv EU politik na gozdarstvo
6?	Varstvo gozdov

JAVNA PREDSTAVITEV PROCESA SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA

Proces delovanja slovenskega gozdnega dialoga je bil predstavljen na posvetu »Načrtovanje tehnologij in presoja kakovosti izvajanja del v gozdovih v podporo biogospodarstvu«, ki ga je organiziral GIS ob zaključku CRP projekta z naslovom »Načrtovanje tehnologij in presoja kakovosti izvajanja del v gozdovih v podporo biogospodarstvu«. Posvet je potekal 30.9.2025 in se ga je udeležilo 125 deležnikov gozdno–lesne verige in predstavnikov širše javnosti. V uvodu predavanja je bil predstavljen Gozdni dialog kot sodobno komunikacijsko orodje za oblikovanje gozdne politike, ki vključuje organizirano sodelovanje deležnikov ter idejno zasnovo strukture Gozdnega dialoga v Sloveniji.

Slika 1: Odgovori udeležencev posveta o prvi asociaciji na temo Gozdnega dialoga.

Operativni del gozdnega dialoga predstavljajo tematske delovne skupine, kjer se obravnavajo strateški cilji, vprašanja in ukrepi. Delovne skupine obravnavajo tematske celote, oblikujejo predloge ukrepov in pripravljajo gradiva za strokovni svet. Predstavljen je bil predlog šestih (s strani projekta predlaganih) tematskih delovnih skupin (preglednica 1). Udeležence posveta smo vprašali o pripravljenosti za sodelovanje v posamezni skupini. Pozitivno je, da je večina (62 %) udeležencev izrazila željo za sodelovanje, med navedenimi skupinami pa bi se jih največ vključilo v delo skupine »Izvedba del v gozdovih«, sledi »Gozdno inženirstvo« ter »Naloge javne gozdarske službe v spremenjenih razmerah«.

4. DELOVANJE SLOVENSKEGA GOZDNEGA DIALOGA (SIMULACIJA)

DELO TEMATSKIH DELOVNIH SKUPIN

V okviru projekta Lexsilvae, delovnega sklopa 2 in 3, so bile pripravljene strokovne podlage za obravnavo v tematskih delovnih skupinah. Delovne skupine so obravnavale različne pravne institute, ki so bili identificirani kot omejujoči pri gospodarjenju z gozdovi v Sloveniji, s poudarkom na: a) izkoriščanju gozdov; b) izvedbi načrtovanih gozdnogospodarskih del; c) evidenci poseka in d) organizaciji in delovanju javne gozdarske službe. Seznanili so se tudi z možnimi alternativnimi rešitvami za pravno urejenost Zakona o gozdovih. Delovnim skupinam so kot dodatno gradivo za razpravo služili pregled ureditve v izbranih državah (rezultat aktivnosti 2.2) ter identifikacija določb Zakona o gozdovih, ki nasprotujejo ključnim načelom pravne države (rezultat aktivnosti 3.1).

Vsi predpogoji za ponoven zagon gozdnega dialoga so izpolnjeni: poenostavljena struktura gozdnega dialoga je bila predstavljena, imamo 6 tematskih delovnih skupin in predloge vodij, ki so pripravljeni prevzeti koordinacijo, pripravljenost za sodelovanje med deležniki je bila izkazana.

KORAKI ZA VZPOSTAVITEV GOZDNEGA DIALOGA

Gozdni dialog mora delovati pod okriljem Ministrstva za kmetijstvo.

1. KORAK: Imenovanje Strokovnega sveta gozdnega dialoga. Strokovni svet sestavljajo najvišji predstavniki ključnih institucij, ki delujejo na področju gozdarstva kot so:

- Zavod za gozdove Slovenije
- Gozdarski inštitut Slovenije
- BF-Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire
- Kmetijsko gozdarska zbornica

Strokovni svet imenuje minister pristojen za gozdarstvo. Strokovni svet lahko vodi minister ali drugi visoki predstavnik Ministrstva (Sekretar ali Direktor direktorata).

2. KORAK: imenovanje Sekretariata gozdnega dialoga, sekretar gozdnega dialoga je oseba na Ministrstvu za kmetijstvo, ki sklicuje sestanke strokovnega sveta in pomaga koordinirati delo delovnih skupin. Je predvsem kontaktna točka za udeležence gozdnega dialoga, skrbi predvsem za organizacijske zadeve.

3^oKORAK: konstitutivni sestanek Strokovnega sveta gozdnega dialoga, na katerem se dogovori o načinu delovanja sveta, določi se 5 ali 6 tem, ki bi jih lahko obravnavale delovne skupine. Določi se potencialne vodje delovnih skupin in pripravi okvirni časovni načrt aktivnosti.

4^oKORAK: Dogovor z vodji delovnih skupin in začetek dela – sklic posameznih delovnih skupin. Skupine samostojno organizirajo srečanja. Delo predstavijo na Gozdnem forumu

5^oKORAK: Sklic Gozdnega foruma. Gozdni forum se sestane enkrat na leto, temo določi strokovni svet, sodelujejo vse tematske delovne skupine.

6^oKORAK: Spremljanje izvajanja priporočil Gozdnega dialoga

Po vzpostavitvi delovnih skupin in izvedbi prvega Gozdnega foruma je potrebno zagotoviti spremljanje izvajanja sprejetih priporočil in sklepov. Sekretariat Gozdnega dialoga pripravi letno poročilo o delu dialoga, v katerem predstavi obravnavane vsebine, sprejeta priporočila, dosežene rezultate ter odprta vprašanja za nadaljnjo obravnavo. Poročilo se predstavi Strokovnemu svetu in zainteresirani javnosti ter služi kot podlaga za načrtovanje aktivnosti v naslednjem obdobju.

Predlagani model omogoča postopno in organizacijsko nezahtevno vzpostavitev Gozdnega dialoga ob hkratnem vključevanju vseh ključnih deležnikov slovenskega gozdarskega sektorja. Njegova prednost je v tem, da ne zahteva novih institucionalnih struktur, temveč temelji na povezovanju obstoječih organizacij in strokovnih znanj. Z vzpostavitvijo trajnega dialoga se ustvarjajo pogoji za učinkovitejše usklajevanje interesov, zgodnje prepoznavanje problemov ter oblikovanje strokovno podprtih rešitev za prihodnji razvoj slovenskega gozdarstva.

5. Zaključek

V okviru projekta Optimizacija institucionalno-normativnih rešitev za trajnostno izkoriščanje gozdov v Sloveniji (V4-2421) je bil pripravljen in preverjen predlog slovenskega Gozdnega dialoga kot trajnega mehanizma vključevanja deležnikov v procese oblikovanja gozdarske politike. Izhodišče za njegovo vzpostavitev predstavljajo ugotovitve projekta, da številnih izzivov gospodarjenja z gozdovi ni mogoče učinkovito reševati zgolj s spremembami zakonodaje ali organizacijskih rešitev, temveč tudi z izboljšanjem sodelovanja med ključnimi deležniki.

Rezultati projekta so pokazali, da med različnimi deležniki obstaja interes za sodelovanje pri razpravi o prihodnjem razvoju gozdarstva ter pripravljenost za vključevanje v tematske delovne skupine Gozdnega dialoga. Predlagana organizacijska struktura, ki vključuje strokovni svet, sekretariat, tematske delovne skupine in Gozdni forum, predstavlja izvedljiv in organizacijsko obvladljiv model za ponovno aktivacijo procesa dialoga v Sloveniji.

Posebna vrednost predlaganega modela je v tem, da omogoča sistematično vključevanje različnih interesov v procese oblikovanja gozdarske politike, hkrati pa vzpostavlja mehanizem za zgodnje prepoznavanje problemov, usklajevanje stališč ter oblikovanje strokovno podprtih rešitev. Gozdni dialog tako ne predstavlja zgolj komunikacijskega orodja, temveč lahko postane pomemben podporni mehanizem za pripravo prihodnjih sprememb zakonodaje, izvajanje Nacionalnega gozdnega programa ter usklajevanje odzivov na podnebne, okoljske in razvojne izzive slovenskega gozdarstva.

Projekt je pokazal, da so osnovni pogoji za ponovni zagon Gozdnega dialoga izpolnjeni. Pripravljene so strokovne podlage, oblikovan je predlog organizacijske strukture, opredeljena so prednostna vsebinska področja in prepoznani potencialni nosilci posameznih aktivnosti. Nadaljnji razvoj Gozdnega dialoga bo odvisen predvsem od podpore pristojnega ministrstva ter pripravljenosti deležnikov za dolgoročno sodelovanje.

Vzpostavitev Gozdnega dialoga predstavlja enega pomembnejših rezultatov projekta V4-2421 in hkrati pomembno priložnost za krepitev sodelovanja, zaupanja in skupnega oblikovanja prihodnjega razvoja slovenskega gozdarstva.

6. Viri

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo. 2022. Operativni program za izvajanje nacionalnega gozdnega programa za obdobje 2022–2026. Dostopno na spletu:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKGP/PODROCJA/GOZDARSTVO/NGP/OPNGP-2022_2026_Sl.pdf

Pečarič M. 2025. Identifikacija določb Zakona o gozdovih, ki nasprotujejo ključnim načelom pravne države (lex praevia, stricta, scripta, et certa): DS 3 „Predlogi sprememb ureditve“. Ljubljana: Fakulteta za upravo. https://www.gozdis.si/f/docs/aktivni-projekti/3_1_ZG_pregled-ureditve_delovna.pdf

Pezdevšek Malovrh Š., Uhan Z. 2025. Identifikacija pravnih institutov, ki omejujejo gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji: DS 2 „Pregled ureditve gospodarjenja z gozdovi“. Ljubljana: Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?lang=slv&id=176660>

Stare D., Krajnc N. 2025. Smernice za delovanje Gozdnega dialoga: DS 4 „Gozdni dialog“. Ljubljana: Gozdarski inštitut Slovenije. https://www.gozdis.si/f/docs/aktivni-projekti/DS4.1_Smernice-za-gozdni-dialog_final_1.pdf